

Yttrande över En effektivare upphandlingstillsyn, DS 2022:5

Linköpings kommun (nedan kommunen) har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerad departementspromemoria och vill anföra följande:

Sammanfattning

Kommunen anser att den diskussion som förts gällande upphandling har handlat om hur fokus för upphandlingar i högre grad ska handla om att göra affärsmässiga upphandlingar som kommer samhället till gagn snarare än formalia. Resultatet av det kan vi bland annat se i de nya upphandlingsreglerna under tröskelvärdena, där förenklingar och ökad flexibilitet förts in för att underlätta den goda affären. De förslag som anges i departementspromemorian riskerar få upphandlingar att återigen snarare handla om formalia istället för goda affärer. Istället för att främja att upphandlande myndigheter/enheter utvecklas som upphandlande organisationer, riskerar förslagen att leda till en ökad grad av konservatism, där redan beprövade metoder används enbart i syfte att begränsa myndigheternas riskytor. Kommunens menar att en sådan utveckling skulle vara negativ för såväl de upphandlande myndigheterna/enheterna som leverantörerna.

Kommunen avstyrker att Konkurrensverket ska få fatta beslut om upphandlingsskadeavgift.

Kommunen tillstyrker förslaget att Konkurrensverket ska kunna efterge avgift i ringa fall samt om synnerliga skäl föreligger.

Kommunen avstyrker förslaget att dokumentationsplikten i upphandlingslagarna ska fullgöras senast 30 dagar efter att avtal ingåtts eller att beslut om avbrytande av upphandlingen har fattats. Kommunen avstyrker förslaget att skyldigheten att upprätta en individuell rapport i LOU ska fullgöras senast 30 dagar efter att avtal ingåtts eller att beslut om avbrytande av upphandlingen har fattats.

Kommunen avstyrker förslaget att Konkurrensverkets möjligheter att besluta om upphandlingsskadeavgift ska utökas.

Kommunen avstyrker förslaget att höja det högsta belopp som kan påföras i upphandlingsskadeavgift till 20 000 000 kr samt även förslaget att tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift ska vara två år i de fall ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet eller av ett beslut att avbryta upphandlingen.

Kommunen avstyrker förslaget om att Konkurrensverket ska kunna förelägga en upphandlande myndighet eller enhet att besluta om riktlinjer för direktupphandling.

Kommunen avstyrker förslaget om att Konkurrensverket ska kunna förelägga leverantörer att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia av en handling.

Kommunen avstyrker förslaget om att utredningsförelägganden bör kunna förenas med vite och att utredningsförelägganden ska gälla omedelbart.

Kommunen delar promemorians bedömning att det inte ska införas en möjlighet att meddela förelägganden för att upphandlingslagstiftningen ska följas.

Kommunen har inget att invända mot att bestämmelserna om tillsyn och upphandlingsskadeavgift samlas i ett gemensamt kapitel.

Linköpings kommuns synpunkter

Allmänt

Kommunen anser att fokus för upphandlingar bör vara på att göra goda affärer och på vad som är möjligt att göra inom ramen för lagstiftningen och inte på tillsyn, sanktioner, överprövningar och avgiftsbelopp. Det senare är risker att få upphandlingar att snarare handla om formalia istället för goda affärer. Det syfte som anges med de utökade sanktions- och utredningsmöjligheter vid upphandlingstillsynen är att det krävs stärkt tillsyn på grund av de förenklade reglerna i lagstiftningen som tillkommit. På vilket sätt de förenklade reglerna i lagstiftningen leder till ett ökat behov av tillsyn är dock oklart. Dessutom är frågan om det åtminstone går att uppnå på mindre ingripande sätt. Kommunen menar att det vore klokt att låta de nya reglerna tillämpas en tid för att sedan utvärderas.

Det finns också en risk att promemorians förslag kommer leda till en ökning av domstolsprövningar och därmed även deras handläggningstider, vilket inte gynnar någon.

Konkurrensverket ska få fatta beslut om upphandlingsskadeavgift.

Att uppmärksamma upphandlande myndigheter/enheter om att de inte följt upphandlingslagstiftningen kan ske på mindre ingripande sätt såsom genom tillsynsbeslut. Dessutom har leverantörer som inte är nöjda stora möjligheter att

klaga genom t.ex. en överprövning av en upphandling eller om giltigheten av ett avtal. Kommunen anser därmed inte att de skäl som förs fram för att Konkurrensverket ska få fatta beslut om upphandlingsskadeavgift är tillräckliga. Kommunen avstyrker därför förslaget att Konkurrensverket ska få besluta om upphandlingsskadeavgift.

Konkurrensverket ska kunna besluta att efterge upphandlingsskadeavgift

Kommunen tillstyrker förslaget om att Konkurrensverket får besluta om att avstå från att ansöka om upphandlingsskadeavgift, om verket bedömer att det är fråga om ett ringa fall eller om det finns synnerliga skäl. I fall där Konkurrensverket anser att det inte finns skäl att ansöka om upphandlingsskadeavgift är det onödigt om myndigheten är ålagd att ändå göra det. Vidare är det onödigt att belasta domstolarna med sådana mål.

Dokumentationsskyldigheten förenas med en tidsfrist

Kommunens bild av uppföljning är att upphandlingsstatistiken bygger på annonser och inte på myndigheternas dokumentation. Kommunen kan därför inte se varför det finns behov av att förena dokumentationsskyldigheten med en tidsfrist. Mot bakgrund av ovanstående avstyrker kommunen förslaget.

Tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften utvidgas

Det finns en risk att en utvidgning av upphandlingsskadeavgiften får till konsekvens att fokus hamnar på formalia snarare än den goda affären, det som regelförenklingarna som infördes skulle motverka. I Linköpings kommun jobbar vi redan aktivt med att göra upphandlingar attraktiva för små som stora företag, vilket vi även kan se i statistiken över de som lämnar anbud och vinner upphandlingar. Här kan det användas flera metoder där uppdelning av kontrakt bara är en av många. Att då sätta onödigt stort fokus på motivering av uppdelning av kontrakt tenderar få felaktigt fokus.

Tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift

Kommunen har svårt att se varför en längre preskriptionsfrist för Konkurrensverket skulle innebära att flera överträdelser av principiell karaktär kan tas upp till bedömning. Kommunen anser att ett år är en väl avvägd tid och förslaget avstyrks därmed.

Förelägganden

Då det i LOU endast framgår att upphandlande myndigheter ska besluta om riktlinjer för direktupphandling, men inget om dess innehåll, så skulle ett eventuellt föreläggande från Konkurrensverket endast innebära en administrativ process om formalia. Kommunen avstyrker förslaget.

Utredningsförelägganden riktade till leverantörer

Återigen bedömer kommunen riskerna som större än vinsterna med förslaget. Hur förhåller sig förslaget till offentlighets- och sekretesslagen samt till lagen om företagshemligheter? Det finns även en risk att leverantörer ser risker med

detta och att det därmed kan leda till ett minskat intresse för att lämna anbud.
Kommunen avstyrker därför detta förslag.

Viten

Med anledning av att kommunen avstyrkt avsnitten ovan avstyrks även att utredningsförelägganden ska kunna förenas med vite.

För Linköpings kommun

Niklas Borg
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: